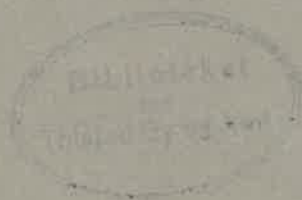

Uddrag
af
Medicinalberetningen
fra
Viborg og Thisted Amters Fysikat
for Aaret 1910.

Viborg.
F. V. Backhausens Bogtrykkeri.
1911.

Omkostningerne ved Udgivelsen afholdes efter Bevilling af Amsraadene for
Viborg og Thisted Amter.

Folkemængden

er for hele Fysikatet kalkuleret til 195221.

	I Viborg Amt.....	119291			
	I Thisted —	75930			
I Viborg.....	11000		I Viborg Amts Landkreds.....	102785	
I Skive.....	5506		I Thisted — —	62316	
I Thisted	6789				
I Nykjøbing (Mors).....	6825				
I samtlige Købstæder		30120	I samtlige Landkredse		165101

Fødsler.

Efter Jordemødrenes Fødselsprotokoller er der fra hele Fysikatet anmeldt 5923 Fødende med 6016 Fødsler, deraf 93 Flerfødsler = 15 ‰. 5773 tidige Fødsler = 960 ‰, 243 førtidige Fødsler = 40 ‰.

Af Børnene fødtes i Issestilling 5755 = 957 ‰, i Ansigtsstilling 15 = 2 ‰, i Sædestilling 132 = 22 ‰, i Fodstilling 52 = 9 ‰, Tvær- og Skraaleje 39 = 6 ‰, Stillingen uangivet 23 = 4 ‰.

Fødslen endte ved Naturen hos 5751 = 956 ‰, ved Fremtrækning hos 52 = 9 ‰, ved Vending ved Issestilling hos 21 = 3 ‰, ved Vending ved Skraaleje hos 37 = 6 ‰, ved Tangen hos 155 = 26 ‰, ved skarpe Instrumenter ingen = 0 ‰. Moderkagen udtagen i 46 Tilfælde = 8 ‰.

Af 6016 fødte Børn ere 5890 levendefødte = 979 ‰, 126 dødfødte = 21 ‰.

Levendefødte. Efter Distriktslægenes Kvartalsberetninger er der i hele Fysikatet født 6070 levende Børn (i Viborg Amt 3774, i Thisted Amt 2296).

Fødselspromillen er for hele Fysikatet 31.

I samtlige Købstæder er født 855 levende Børn = 28 ‰ (i Viborg 274, i Skive 165, i Thisted 185, i Nykjøbing [Mors] 231).

I samtlige Landkredse er født 5215 levende Børn (i Viborg Amts Landkredse 3335, i Thisted Amts Landkredse 1880), Fødselspromillen er for alle Landkredse 32 (i Viborg Amts Landkredse 33, i Thisted Amts Landkredse 30).

Dødfødte. Efter Jordemoder- og Lægeanmeldelserne er der fra hele Fysikatet anmeldt 127 Dødfødte (i Viborg Amt 75, i Thisted Amt 52).

For samtlige Købstæder er anmeldt 19 Dødfødte (Viborg 5, Skive 4, Thisted 5, Nykjøbing [Mors] 5).

For samtlige Landkredse er anmeldt 108 Dødfødte (Viborg Amt 66, Thisted Amt 42).

Uægtefødte Børn. Efter Præsternes Aarsskemata udgjorde de Uægtefødte i hele Fysikatet 56 ‰ af alle Fødsler (Viborg Amt 67 ‰, Thisted Amt 38 ‰).

	1910.	1909.	1908.	1907.	1906.
I Købstæderne:					
Viborg.....	91 ‰	97 ‰	106 ‰	79 ‰	112 ‰
Skive.....	103 —	108 —	117 —	87 —	78 —
Thisted.....	54 —	50 —	66 —	33 —	62 —
Nykjøbing (Mors).....	52 —	65 —	71 —	52 —	55 —
I Landkredsene:					
Viborg Lægedistrikts Landkreds	57 —	58 —	52 —	66 —	54 —
Skive — —	61 —	64 —	42 —	36 —	45 —
Sjørup — —	61 —	36 —	9 —	34 —	46 —
Silkeborg — —	74 —	41 —	69 —	63 —	40 —
Frijsenborg — —	73 —	78 —	62 —	50 —	76 —
Randers — —	100 —	86 —	95 —	125 —	127 —
Hobro — —	61 —	71 —	60 —	110 —	38 —
Farsø — —	41 —	99 —	66 —	33 —	81 —
V. Hanherred — —	57 —	54 —	32 —	59 —	33 —
Thisted — —	16 —	38 —	12 —	20 —	25 —
Vestervig — —	43 —	28 —	27 —	28 —	33 —
Thyholm — —	18 —	49 —	19 —	52 —	20 —
Morsø — —	42 —	47 —	41 —	36 —	48 —

Af samtlige 6134 fødte Børn er 5789 ægte, 345 uægte.

Af de 5789 ægtefødte Børn var 119 dødfødte = 21 ‰.

Af de 345 uægtefødte Børn var 8 dødfødte = 23 ‰.

Dødsfald.

I Aaret 1910 døde i Købstæderne	347*)
— — — — — Landkredsene	1962

Tilsammen 2309

Dødelighedspromillen er for hele Fysikatet 12 (for Købstæderne 12, for Landkredsene 12).

I Viborg Købstad døde 114 = 10 ‰ af Folkemængden.

- Skive — —	50 = 9 —	—
- Thisted — —	101 = 15 —	—
- Nykøbing (M.) —	82 = 12 —	—

*) I Købstæderne døde i 1910 116 Individuer, der ikke var hjemmehørende her, og ikke er medregnede i denne Oversigt.

Den højeste Dødelighedspromille i Forhold til Folketal falder paa Skive Landkreds*) med 14, derefter har Morsø Landkreds 13; den laveste Dødelighedspromille falder paa Hobro Landkreds med 9, derefter har Viborg og Silkeborg Landkredse hver 10. Dødeligheden har i 1910 saavel i Købstæderne som i Landkredsene været den mindste i mange Aar. Dødelighedspromillen var i 1905: 14, 1906: 14, 1907: 14, 1908: 15 og 1909: 13.

Efter Alder og Køn stiller Dødeligheden sig i Købstæderne paa følgende Maade:

Af det samlede Antal Døde, 347, var

0—1 Aar.	1—5 Aar.	5—15 Aar.	15—65 Aar.		Over 65 Aar.	
			Mænd.	Kvinder.	Mænd.	Kvinder.
108	14	8	45	56	64	52
311 ‰	40 ‰	23 ‰	130 ‰	161 ‰	185 ‰	150 ‰
			191 ‰		335 ‰	

	0—1 Aar.	1—5 Aar.	5—15 Aar.	15—65 Aar.		Over 65 Aar.		Ialt.
				Mænd.	Kvinder.	Mænd.	Kvinder.	
I Viborg døde.....	30	4	5	17	20	22	16	114
- Skive —	23	3	„	4	8	5	7	50
- Thisted —	20	2	3	12	21	22	21	101
i Nykjøbing (M). døde	35	5	„	12	7	15	8	82

De vigtigste Dødsårsager i Købstæderne var:

	0—1 Aar.	1—5 Aar.	5—15 Aar.	15—65 Aar.		Over 65 Aar.		Ialt.
				Mænd.	Kvinder.	Mænd.	Kvinder.	
Tuberculosis.....	2	2	3	8	20	1	„	36
Bronchopneum. & Bronchit. capill.	18	3	„	„	1	3	6	31
Morbus cordis.....	1	„	„	2	7	14	7	31
Cancer.....	„	„	1	7	6	10	4	28
Marasmus senilis.....	„	„	„	„	„	12	15	27
Atrophia infantilis.....	24	1	„	„	„	„	„	25
Apoplexia cerebri.....	„	„	„	3	1	11	8	23

*) Skive Sygehus ligger i Landkredsen.

Befolkningens Tilvækst.

Generaltabel

over Levendefødte og Døde (Dødfødte ikke medregnede) i de enkelte Købstæder og Landkredse efter Distriktslægerens Kvartalsberetninger i Forhold til Folketal.

Købstæderne.	Folketal.	Antal Fødsler.	Fødselspromille.	Antal Dødsfald*).	Dødspromille.	Overskuds- promille.
Viborg	11000	274	25	198	18	7
Skive	5506	165	30	50	9	21
Thisted	6789	185	27	126	19	8
Nykjøbing (Mors)	6825	231	34	89	13	21
Samtlige Købstæder	30120	855	28	463	15	13
Landkredsene.						
Viborg	37000	1177	32	379	10	22
Skive	29000	969	33	420	14	19
Sjørup	2596	81	31	32	12	19
Silkeborg	8600	264	31	89	10	21
Frijsenborg	7495	245	33	85	11	22
Randers	6678	224	34	75	11	23
Hobro	6000	205	34	53	9	25
Farsø	5416	170	31	66	12	19
V. Hanherred	8700	253	29	105	12	17
Thisted	17620	503	29	216	12	17
Vestervig	13811	397	29	162	12	17
Thyholm	5158	171	33	56	11	22
Morsø	17027	556	33	224	13	20
Samtlige Landkredse	165101	5215	32	1962	12	20
Hele Embedsomraadet	195221	6070	31	2425	12	19

Ved Overskud af Fødte over Døde er Befolkningen i 1910 vokset i Købstæderne med 392 = 13 ‰, i Landkredsene med 3253 = 20 ‰.

*) Herunder medregnet 116 Individer, der ikke var hjemmehørende i Købstæderne (i Viborg 84, i Thisted 25, i Nykjøbing [Mors] 7).

Oversigt over Fødsels- og Dødspromillen i de sidste 10 Aar.

	Fødselspromillen:										Gennemsnit for Tiaaret.
	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	
Købstæderne . .	29	29	28	29	30	29	32	30	30	28	29
Landkredsene .	30	30	29	30	31	32	30	31	31	32	31
Hele Fysikatet	30	30	29	30	31	31	31	31	31	31	31

Dødspromillen:											
Købstæderne . .	20	16	17	17	18	18	18	20	17	15	17
Landkredsene .	13	15	14	13	14	13	14	14	13	12	14
Hele Fysikatet	15	15	15	13	15	14	14	15	14	12	14

Overskudspromillen:											
Købstæderne . .	9	13	11	12	12	11	14	10	13	13	12
Landkredsene .	17	15	15	17	17	19	16	17	18	20	17
Hele Fysikatet	15	15	14	17	16	17	17	16	17	19	17

Sygeligheden.

I Aaret 1910 er ialt anmeldt:

I Købstæderne . .	3546	epidemiske Sygdomstilfælde	=	118 ‰	af Befolkningen.
- Landkredsene .	8883	—	—	=	54 — - —
- hele Fysikatet .	12429	—	—	=	64 — - —

I Aaret 1909 anmeldtes:

I Købstæderne . .	3122	—	—	=	106 — - —
- Landkredsene .	9522	—	—	=	58 — - —
- hele Fysikatet .	12644	—	—	=	66 — - —

I Tiaaret 1901—1910 har gennemsnitlig

af Bybefolkningen . . .	119 ‰
- Landbefolkningen .	62 —
- hele Befolkningen .	70 —

været anmeldt angrebne af epidemiske Sygdomme.

Oversigt

over de epidemiske Sygdomme i Viborg og Thisted Amters Fysikat i Aaret 1910
 efter de af Distriktslægerne til Fysikater indsendte Sygkelister.

Sygdomme.	Købstæderne.					Landkredsene.													Hede-Eng- og Skov-omraadet.				
	Viborg.	Skive.	Thisted.	Nykjøbing (Mors).	Samtlige Købstæder.	% af Folketal.													Tilsammen.	% af Folketal.			
						Viborg.	Skive.	Sjørup.	Silkeborg.	Frijsenborg.	Randers.	Hobro.	Farsø.	V. Hanherred.	Thisted.	Vestervig.	Thyholm.	Morsø.			Samtlige Landkredse.	% af Folketal.	
Febris typhoidea.....	12	10	3	25	1	5	15		1	1	2	5	17	3	1	20	3	3	51	0.3	76	0.4	
Meningitis cerebrospn. epidem.	10	6	20	48	2	25	5		1	1	1	5	1	1	5	11	2	13	10	0.1	10	0.1	
Diphtheria (incl. Group).....	24	4		28	8	25	34		6	6	1	11	1	7	1	11	7	137	137	1	185	1	
Scarlatina.....	24	4	4	227	8	70	53		1	1	1	11	1	3	19	11	19	91	1	119	1		
Morbilli.....	16	1	4	6	4	20	188		4	23	1	4	9	41	3	54	52	157	157	2	384	2	
Tussis convulsiva.....	7	30	78	115	4	16	52				1	1	5	6	3	4	2	407	175	2	522	2	
Angina parotidea.....	30	5		36	1	94	30		2	4	11	11	1	1	1	11	2	134	134	1	210	1	
Erysipelas.....	10	11	4	1	1	7	4		1	2			1	3	2	11	2	17	17	0.1	172	0.1	
Febris puerperalis.....	1			38														1	1		18		
Tetanus & Trismus neonat.....		1	1	2	0.3	3	2				14	1	1	5		23	23	2	23	0.1	31	0.2	
Febris intermitteas.....	4			8																			
Febris rheumatica.....	12	1	8	29	2	28	10		5	2	3		1	6	4	14	15	110	73	1	229	1	
a. L. Auffeld.....	8			17		24	10		4	6	6		12	7	28	8	8	73			506	3	
b. Gentagne Ant.....	23	6	5	68	2	102	75		9	33	12		7	9	11	51	56	32	438	3	239	1	
Pneumonia crouposa.....	11	14	14	47	2	23	45		13	9	12	1	4	9	5	27	27	51	192	1	3399	17	
Tuberculosis pulmonum et laryngis.....	213	226	317	928	31	564	322		55	17	30	11	16	33	45	389	66	562	2471	15	1063	5	
Tracheo-Bronchitis.....	40	33	74	19	6	323	155		24	12	38	15	22	31	15	82	117	97	897	5	1437	7	
Bronchopneum. & Bronchit. capill.....	231	85	56	123	16	404	138		20	13	28	17	29	59	37	117	34	942	942	6	1546	8	
Influenza.....	146	88	181	79	16	284	154		38	11	28	3	24	41	35	128	164	1052	1052	6	2209	11	
Angina tonsillaris.....	295	95	200	180	26	385	234		28	13	37	18	10	60	36	164	267	1439	1439	9	21	0.1	
Cholerae & Catarrh. intest. acut. ..	4			4	0.1	1	19										9	17	19	0.1	19	0.1	
Varicellæ.....																					15	15	
Icterus catarrh. epidem.																					6	0.1	
Febris catarrh. (gastro).....																					6	0.1	
Poliomyelitis ant. acut.																					9	0.1	
Andre epidemiske Sygdomme.....																							
Tilsammen.....	1297	616	978	655	3546	118	2433	1585	224	121	242	112	162	305	227	1089	1300	256	827	8883	54	12429	64
% af Folketal.....	118	112	144	96	118		66	55	86	14	32	17	27	56	26	62	94	50	49	54		64	
Gonorrhoea.....	10	14	14	7	45	1	4	6	1	2	1	1	2	2		1	2		22	0.1	67	0.3	
Ulcus venereum.....	1	1			3		1									2			3		6		
Syphilis acquirit (e cont. imp.).....	1	4	4	3	12	0.4	4	3		1						3	1	1	13	0.1	25	0.1	
Syphilis (acquist) insous.....							1												5		5		
Syphilis congenita.....							2												4		4		
Scabies.....	40	6	35	22	103	3	224	2	111	12	14	2	21	17	24	128	30	4	863	5	966	5	
Pedilum tremens.....	3	2	7	3	15	0.5	3	2	1	1	1	2	17			1	1	112	9	0.1	24	0.1	

De enkelte Sygdomme.

Den tyfoide Feber er i 1910 ikke optraadt i større samlede Epidemier som i 1909, da Skive By og Sindssygeanstalten i Viborg var saa stærkt hjemsøgte, men Sygdommen har vist sig hist og her, i Almindelighed med kun faa Tilfælde hvert Sted. I den sydlige Del af Thisted Lægedistrikt, særlig i Snedsted, Aas og Vildsund optraadte i August-November en lille Epidemi, der omfattede 18 Tilfælde. — Iøvrigt omtales nogle Husepidemier, særlig i Skive Lægedistrikt.

Fra Købstæderne er anmeldt 25 Tilfælde, nemlig 12 i Viborg, 10 i Skive og 3 i Thisted; i Nykjøbing (Mors) ingen.

Fra Landdistrikterne anmeldtes 51 Tilfælde, der fordeler sig med 20 i Thisted Lægedistrikt, 15 i Skive, 5 i Viborg. I Farsø, Vestervig og paa Mors 3 hvert Sted, og i Silkeborg og V. Hanherred Lægedistrikter 1 hvert Sted.

Epidemisk Hjerne-Rygmarvsbetændelse (*Meningitis cerebrospinalis epidem.*) er i 1910 anmeldt med 10 Tilfælde (i 1909: 3 og i de 3 foregaaende Aar: 8 hvert Aar).

I Købstæderne forekom intet Tilfælde.

I Landdistrikterne indtraf i Skive Lægedistrikt 5 Tilfælde, i Thisted og Vestervig Lægedistrikter 2 Tilfælde hvert Sted og i Silkeborg Lægedistrikt 1 Tilfælde.

Ondartet Halssyge og Strubehoste (*Diphtheria + Croup*) er aftaget Aar for Aar og har i 1910 kun spillet en mindre Rolle. Fra hele Fysikatet er anmeldt 185 Tilfælde (i 1909: 200, i 1908: 222 og i 1907: 256).

I Købstæderne forekom 48 Tilfælde, nemlig 20 i Thisted, 12 i Nykjøbing (Mors), 10 i Viborg og 6 i Skive.

I Landdistrikterne, som alle ere repræsenterede, forekom de fleste (34) i Skive Lægedistrikt, 25 i Viborg Lægedistrikt og 17 i Hobro Lægedistrikt. — Iøvrigt kun smaa Tal. —

Skarlagensfeber (*Scarlatina*) har været uden Betydning, og er kun optraadt spredt og med enkelte Tilfælde. Fra hele Fysikatet er anmeldt 119 Tilfælde (i 1909: 142).

I Købstæderne forekom 28 Tilfælde, nemlig i Viborg 24 og i Skive 4.

I Landdistrikterne forekom 91 Tilfælde, heraf 25 i Viborg Lægedistrikt, 19 i Vestervig, 12 i Skive, 11 i Thisted og 11 paa Mors, iøvrigt kun smaa Tal.

Mæslinger (*Morbilli*) optraadte epidemisk i Viborg Lægedistrikt fra September-December med 216 anmeldte Tilfælde i Viborg Købstad og 68 Tilfælde fra Landdistriktet. Samtidig anmeldtes 52 Tilfælde fra Skive Lægedistrikts Landsogne men kun 1 Tilfælde i Skive By. — Iøvrigt enkelte spredte Tilfælde i de fleste Lægedistrikter.

Fra hele Embedsomraadet er anmeldt 384 Tilfælde (i Købstæderne 227 og i Landdistrikterne 157). I 1909 anmeldtes 563 Tilfælde og i 1908 804 Tilfælde. —

Kighoste (*Tussis convulsiva*), der fra hele Fysikatet er anmeldt med 522 Tilfælde (i 1909: 345 og i 1908: 1373), optraadte med større samlede Epidemier i Skive Lægedistrikt og i Thy. Epidemierne have været ret milde.

Fra Købstæderne anmeldtes 115 Tilfælde, heraf 78 i Thisted og 30 i Skive. Fra Landdistrikterne anmeldtes 407 Tilfælde, hvoraf de 188 forekom i Skive Lægedistrikt, 54 i Thisted Lægedistrikt, 52 paa Thyholm og 41 i Vestervig Lægedistrikt. Resten spredt med smaa Tal i de øvrige Lægedistrikter. Kun Randers og Farsø Lægedistrikter var helt fri.

Faaresyge (*Angina parotidea*) er i 1910 anmeldt med 210 Tilfælde imod 141 i 1909 og 190 i 1908.

I Købstæderne forekom 35 Tilfælde (30 i Viborg og 5 i Skive); i Landkredsene 175 Tilfælde (af disse 94 i Viborg Lægedistrikt og 52 i Skive Lægedistrikt).

Rosen (*Erysipelas*) er i 1910 anmeldt med 172 Tilfælde (i 1909: 248), deraf 38 i Købstæderne og 134 i Landkredsene.

Barselseber (*Febris puerperalis*). Efter Jordemødrenes Fødselsprotokoller har de Fødendes Antal i 1910 været 5923; af disse har 18 haft Barselseber, altsaa 3 ‰.

Efter Sygelisterne optraadte i Købstæderne 1 Tilfælde (i Viborg) og i Landkredsene 17 Tilfælde, nemlig 7 i Viborg Lægedistrikt, 4 i Skive, 2 i Silkeborg, 2 i Vestervig, 1 i Sjørup og 1 paa Mors.

Ai Stivkrampe hos Nyfødte (*Tetanus & Trismus neonat.*) er anmeldt ialt 4 Tilfælde (i 1909: 5), 1 i Thisted Købstad, 1 i Nykjøbing (Mors) og 2 i Skive Lægedistrikts Landsogne.

Af Blæresygdom hos Nyfødte (*Pemphigus neonat.*) er anmeldt ialt 31 Tilfælde (i 1909: 10, i 1908: 33). Af disse optraadte i Købstæderne 8 (4 i Viborg, 3 i Nykjøbing [Mors] og 1 i Skive) og i Landdistrikterne 23 (14 i Randers Lægedistrikt, 5 paa Mors, 3 i Viborg Lægedistrikt og 1 i Hobro Lægedistrikt).

Af Koldfeber (*Febris intermittens*) er i 1910 ikke anmeldt noget Tilfælde i Fysikatet.

Gigtfeber (*Febris rheumatica*) er anmeldt med i alt 229 Tilfælde heraf 46 i Købstæderne og 183 i Landkredsene. Af de 229 Tilfælde er 139 1ste Anfald og 90 gentagne Anfald.

Lungebetændelse (*Pneumonia crouposa*) er anmeldt med 506 Tilfælde (i 1909: 619, i 1908: 607, i 1907: 649), hvoraf 68 fra Købstæderne og 438 fra Landkredsene. — Tilfældene var omtrent jævnt fordelte over hele Fysikatet. —

Lunge- og Strubetuberculose (*Tuberculosis pulmonum et laryngis*) er for hele Fysikatet anmeldt med 239 Tilfælde (i 1909: 279, i 1908: 333, i 1907: 392, i 1906: 428), af disse er fra Købstæderne anmeldt 47 (Skive og Thisted 14 hvert Sted, Viborg 11 og Nykjøbing [Mors] 8) og fra Landkredsene 192 (Skive Lægedistrikt 45, Thisted 27, Vestervig 27, Viborg 23, Morsø 16, Sjørup 13, Frijsenborg 12, Silkeborg 9, Farsø 9, V. Hanherred 5, Hobro 4, Randers 1 og Thyholm 1). —

Af de befalede Beretninger om hvert enkelt Tilfælde af utvivlsom Tuberkulose i Lunger og Strubehoved er indkommen 278 (fra Viborg Amt 160 og fra Thisted Amt 118), hvilket udgør 1,4 ‰ af den samlede Folkemængde (for Viborg Amt 1,3, for Thisted Amt 1,6).

Brystkatarrh (*Tracheo-Bronchitis*) er anmeldt med 3399 Tilfælde (i 1909: 3832, i 1908: 4222, i 1907: 3665).

I Købstæderne forekom 928 Tilfælde, i Landdistrikterne 2471 Tilfælde.

Sygdommen har ligesom de foregaaende Aar — men dog ikke i saa høj Grad — særlig hjemsøgt Vestervig Lægedistrikt (med 562 Tilfælde) og Thisted Lægedistrikt (med 317 Tilfælde i Byen og 389 Tilfælde i Landdistriktet).

Katarrhalsk Lungebetændelse og kapillær Brystkatarrh (*Bronchopneum. & Bronchit. capill.*) er anmeldt med 1063 Tilfælde (i 1909: 1140 og 1908: 1301).

Influenza er i 1910 anmeldt med 1437 Tilfælde (i 1909: 1787, i 1908: 3729, i 1907: 2253).

I Købstæderne forekom 495 Tilfælde, i Landdistrikterne 942 Tilfælde.

Som sædvanlig var Viborg og Skive Lægedistrikter mest hjemsøgte med henholdsvis 635 og 223 Tilfælde. I Thisted Lægedistrikt forekom 173 og paa Mors 156 Tilfælde. Iøvrigt var Sygdommen spredt ret ligeligt i de andre Lægedistrikter.

Halsbetændelse (*Angina tonsillaris*) er anmeldt med 1546 Tilfælde (494 fra Købstæderne og 1052 fra Landdistrikterne mod 1536 Tilfælde i 1909 og 1533 i 1908).

Cholérine og akut. Tarmkatarrh (*Cholérine & Catarrh. intest. acut.*) er i 1910 optraadt med langt større Hyppighed end i 1909; ialt anmeldtes 2209 Tilfælde imod 1285 i 1909.

Acut Børnelamhed (*Poliomyelitis ant. acut.*) findes paa samtlige Sygelisten kun opført med 6 Tilfælde (4 fra Vestervig Lægedistrikt og 2 fra Morsø Lægedistrikt). Af Medicinalberetningerne fremgaar dog, at der, særlig i Vestervig Lægedistrikt og den sydlige Del af Thisted Lægedistrikt er forekommet et stort Antal Tilfælde.

Veneriske Sygdomme. Det samlede Antal af veneriske Sygdomme for hele Fysikateret er 107, hvilket er ikke saa lidt højere end de foregaaende Aar (i 1909: 75, 1908: 96, 1907: 79, 1906: 76, 1905: 73).

Dryppert (Gonorrhoea).....	67	(Byerne 45, Landet 22)
Venerisk Saar (Ulcus venereum).....	6	(— 3 — 3)
Syphilis, erhvervet ved urent Samleje, (e coit. imp.)	25	(— 12 — 13)
— erhvervet paa tilfældig Maade, (insons) ...	5	(— ingen — 5)
— medfødt (congenita).....	4	(— — — 4)

Fnat (*Scabies*) er anmeldt med 966 Tilfælde, heraf fra Købstæderne 103 og fra Landkredsene 863. — I 1909 anmeldtes 728, i 1908: 824, i 1907: 748 og i 1906: 554.

Der klages i flere Medicinalberetninger over at Fnatsygdommen tiltager i høj Grad.

Drankergalskab (*Delirium tremens*) er i 1910 anmeldt med 24 Tilfælde, 15 fra Købstæderne og 9 fra Landsognene (i 1909: 31, i 1908: 25, i 1907: 21 og i 1906: 17).

Andre epidemiske Sygdomme.

Epidemisk Gulsot (*Icterus catarrhalis epidem.*) har haft en ret betydelig Udbredelse og omtales af et stort Antal Læger baade i Viborg og Thisted Amter.

Kroniske Sygdomme.

Det samlede Antal Dødsfald af kroniske Sygdomme i Købstæderne udgør (efter Fradrag af de Individuer, der ere hjemmehørende andetsteds) 274. Af disse opføres Tuberkulose med 36. Hjertesygdom (Morbus cordis) med 31 og Kræft (Cancer) med 28.

Overførte Dyresygdomme.

Overførelse af Kókopper omtales af Schjerup i Kjellerup.
Ringormesygdomme er meget udbredt i hele Fysikatet.

Forgiftninger.

Forgiftning ved Knapost omtales af Rossen i Bjerringbro og Distriktslægen i Vestervig. Helbredelse.

Phenolforgiftninger ere iagttagne af Thygesen i Durup og Laursen i Selde. Helbredelse.
Forgiftning med Salmiakspiritus er behandlet af Lundh i Højslev. Helbredelse.

Distriktslægen i Vestervig meddeler, at 6 Personer, der havde spist gule Ærter, hvori der ved en Fejltagelse var kogt Hyacinthøg, blev syge. Helbredelse.

Et Tilfælde af Arsenikforgiftning ved Granula Dioscoridis, af hvilke et Barn paa 4—5 Aar fortærede nogle og tredive Stykker paa eengang er iagttaget af Mohr i Nykjøbing (Mors). Helbredelse.

Hugormbid af særlig ondartet Beskaffenhed omtales af Lundh i Højslev, Vest i Sjørup og Rosleff i Stoholm. Det ene Tilfælde medførte Døden efter 20 Timers Forløb.

Distriktslægen i Frijsenborg har iagttaget en Hudaffection af Hænderne hos Skovarbejdere, der ere beskæftigede med at fælde Bøgetræer og kløve Træet. Han antyder Muligheden af en „Bøgetræsbacterie“.

Toft i Vestervig meddeler et Tilfælde, hvor et Barn, der havde spist Franskrød, der var vædet med Muse-Ratin, fik et storplettet, papuløst Erythem paa Legemet.

Den offentlige Hygiejne.

Forholdene er i det Hele uforandrede fra de tidligere Aar. — I Viborg Købstad er indført kommunal Dag- og Natrenovation efter Tøndesystemet. — I Stoholm Stationsby er indrettet et Vandværk.

Legale Forretninger.

Der er i Aaret 1910 foretaget 95 legale Forretninger.

Legalt Ligsyn er foretaget 92 Gange:

Selv mord: 25 (Drukning 5, Hængning 15, Skudsaar 3, Snit- og Stiksaar 1, Gift 1).

Ulykkelige Hændelser: 65 (Drukning 26, Hængning 2, Kvælning og Ihjelliggen 4, Fald og Knusning 6, Skudsaar 1, Snit- og Stiksaar 1, Forfrysning 2, Forbrænding 2, andre Hændelser 21).

Drab og Mord: 2.

Legal Obduktion er udført 3 Gange (nyfødte Børn, der antoges ombragte).

Offentlig Vaccination.

Ved den offentlige Vaccination er i 1910 vaccineret 5425 Børn.

Apothekvæsen.

Antallet af Apotheker var ved Udgangen af Aaret 1910 ialt 19, hvoraf 5 Hjelpeapotheker.

Følgende Apotheker er i 1910 visiterede: Svaneapotheket i Viborg, Apothekerne i Bjerringbro, Fjerritslev, Hvidbjerg og Vils samt Hjelpeapotheket i Hammershøj.

Medikamenthaandkøbsudsalg.

Af saadanne fandtes ved Udgangen af Aaret 1910 i Fysikatet 24 (Jegindø, Karby, Rødding pr. Skive, Vesløs, Lem, Frøslev, Oddense, Ræhr, Hjørdemaal, Klejtrup, Sejerslev, Selde, Møldrup, Nørbæk, Gjedsted, Klitmøller, Fur, Svankjær, Houlbjerg, Ø. Assels, Skals, Hvilsom, Stenbjerg og Thorsø).

Sygehusene i Viborg og Thisted Amters Fysikat i Aaret 1910.

	Viborg Amts og Bys fælles Sygehus i Viborg.	Viborg Amts og Skive Bys fælles Sygehus i Skive.	Viborg Forsørgelsesanstalts Sygeafdeling.	Krabbesholm Sanatorium.	Thisted Amts og Bys fælles Sygehus i Thisted.	Thisted Amts og Nykjøbing Bys fælles Sygehus i Nykjøbing (M.).	Thisted Amtssyge- hus i Vestervig.	Thisted Amtssyge- hus i Koldby.	Thisted Amtssyge- hus i Hvidbjerg.	Thisted Amtssyge- hus i Fjerritslev.	Læge Buus's Klinik i Hundborg.
Antal Senge	90	102	19	115	88	72	22	12	12	28	13
Antallet af Syge ved Aarets Begyndelse ...	60	88	17	112	61	14	11	15	3	22	10
„ indkomne i Aarets Løb ..	748	718	131	260	448	306	97	145	100	91	81
Udskrevne efter fuldenet Kur	643	639	93	250	367	245	67	135	69	90	74
„ uden fuldenet Kur	42	46	22		49	39	28	7	28	6	3
Døde	61	54	16	9	36	14	5	8	3	7	5
Tilbage ved Aarets Slutning.	62	67	17	113	57	22	8	10	3	10	9
Sygedagenes Antal for de Udskrevne, for alle	26519	27956	3834	28112	18084	7093	3388	4231	2766	2980	2677
„ gennemsnitlig for hver	38,7	41	33,34	112,4	43,47	24,98	35,7	29,7	28,52	31	34,8
Sygedagenes Antal for de Døde, for alle ...	2304	2178	1062	678	3696	244	51	148	85	134	226
„ gennemsnitlig for hver	37,8	40	66,38	75,3	102,67	17,43	10,2	18,5	28,33	19,1	45,2
Maanedene med størst Belægning	April	Jan.	Marts	Jan.	Marts	Decbr.	Novbr.	Septb.	Juni	Jan.	Marts
Antal Forplejningsdage	2825	3322	636	3565	2163	864	368	628	345	610	462
Daglig Middelbelægning	94,2	107	20,52	115	69,77	27,87	12,3	20,9	11,5	19,7	14,9
Maanedene med mindst Belægning	Septb.	Septb.	Aug.	April	Juni	April	Aug.	Maj	Jan.	Decbr.	Aug.
Antal Forplejningsdage	1929	2158	365	3415	1729	464	165	349	124	365	202
Daglig Middelbelægning	64,3	72	11,77	113,8	57,63	15,47	5,3	11,2	4	11,8	6,5
Antal Forplejningsdage for hele Aaret ...	29420	32452	5873	41641	22952	7969	3300	5360	2959	4928	3650
Daglig Middelbelægning	80,6	89	16,09	114,1	62,88	21,83	9	14,6	8,1	13,5	10
Større kirurgiske Operationer	435	366			133	82	38	66		9	10
Legemsbeskadigelser	73	17	7		56	24	1	12	9	6	7
Enat	20	56	48		44	32	3	13	5	22	20
Sindssygdomme	14	5	8		30	19	5	6		1	
Veneriske Sygdomme	1	8	8		9	3	1				
Andre akutte Sygdomme	255	278	17		180	93	48	62	79	33	34
Andre kroniske Sygdomme	385	354	43		129	135	39	52	7	29	20
Af ovenanførte Antal lede af:											
Gonorrhoea			3		7	2	1				
Venerisk Saar		1			1						
Syphilis	1	7	5		1	1					
Typhoid Feber	20	21			21		1	11			
Meningitis cerebro-spin. epidem.							1				
Diphtheria	38	20			26	17	2	7			
Croup						8					
Scarlatina	30				7	8	4	14			
Drankergalskab		4	5		6	8	2	1			
Pyæmi											
Rosen											
Hospitalsbrand											
Antal Sunde	11	30				2	1	4	6	1	4

Anm. Viborg Amt er Medejer af Sygehusene i Hammel og Hobro og har efter Overenskomst med de paagældende Amter Ret til at indlægge Patienter paa Sygehusene i Silkeborg, Randers og Farsø.

Udsalget i Ø. Assels	er oprettet ifølge Bevilling af 26. Februar 1910,
— i Skals	— af 13. September 1910,
— i Hvilsum	— af 19. Oktober 1910,
— i Stenbjerg	— af 25. Oktober 1910 og
— i Thorsø	— af 7. November 1910.

Lægepersonalet.

Aaret sluttede med 1 Fysikus, 7 Distriktslæger, 2 Militærlæger, 3 Læger ved Sindssygeanstalten i Viborg, 59 praktiserende Læger og Reservelæger ved Sygehuse, ialt 72 Læger, hvoraf 19 har Distributionsret.

Udnævnelse: Sygehuslæge J. C. Tolderlund i Thisted blev udnævnt til Distriktslæge i Thisted.

Tilgang: Læge P. M. Harms nedsatte sig i Ans.
 — A. C. F. Claësson — i Skive.
 — P. C. Vest — i Sjørup.
 — A. J. Andersen — i Thisted.
 — N. M. J. Hammer — i Thisted.

Afgang: Distriktslæge S. H. A. Rambusch blev udnævnt til Fysikus for Aalborg og Hjørring Amter og fraflyttede Sjørup.
 Læge M. C. E. Erslev forlod Skive.

Flytning: Læge J. C. Krogh flyttede fra Roslev til Vils.
 — C. J. Elsnab — — Vils — Roslev.

Tandlæger.

Ved Udgangen af Aar 1910 fandtes i Fysikatet 13 Tandlæger (4 i Viborg, 1 i Kjellerup, 1 i Stoholm, 3 i Skive, 2 i Thisted og 2 i Nykjøbing [Mors]).

Tilgang: Thora Madsen, Kjellerup.
 Christian Christensen, Skive.

Afgang: Helga Bertelsen, Kjellerup.
 Marthine Larsen, Kjellerup.

Flytning: Ingeborg Bregendahl er flyttet fra Sjørup til Stoholm.

Jordemødre.

Jordemødrenes Antal ved Udgangen af Aaret 1910 var ialt 94

Distriktsjordemødre 74

Reservejordemødre 3

Privat prakts. Jordemødre 11

Privatiserende Jordemødre 6

Der har 1910 været afholdt Jordemoderkonferencer med ialt 31 Jordemødre.

Uddannede Sygeplejersker.

Ved Udgangen af Aaret fandtes i Fysikatet 75 uddannede Sygeplejersker.

Licentierede Practici

findes ikke i Fysikatet.

Fysikatet for Viborg og Thisted Amter.

Juli 1911.

Heiberg.

